

*Олена
Вдовина*

ДАВНЬОРУСЬКІ ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ЧИТАННЯ ПАМ'ЯТІ ВІЛЕНА ГОРСЬКОГО СТАЮТЬ ТРАДИЦІЙНИМИ

10 червня 2009 року в Полтаві відбулися II давньоруські історико-філософські читання пам'яті Вілена Сергійовича Горського «Філософські ідеї в культурі Київської Русі». Приємно відзначити, що читання, започатковані 2008 року зусиллями кафедри філософії, психології та педагогіки Полтавської державної аграрної академії у співпраці з Інститутом філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, стають традиційними. Цього року можна було ознайомитися з матеріалами попередньої конференції, виданими на початку року, до яких увійшло п'ятнадцять статей.

Організаторів та учасників цього заходу об'єднує пам'ять про знаного українського філософа, професора Вілена Горського, а його учні становлять творчий осередок конференції, покликаної підтримувати розроблений вчителем напрямок історико-філософських студій.

Безперечно, тема філософських ідей киеворуської культури була однією з головних у доробку Вілена Сергійовича, і хоча він мав широкі наукові зацікавлення, зокрема в історії всієї української філософії, філософській методології та інших напрямках філософського знання, проте саме інтерес до Київської Русі вирізняв його з кола сучасних істориків вітчизняної філософії, а цей напрямок і досі асоціюють з іменем професора Горського. Слід відзначити, що специфіка філософського дослідження культури Стародавньої Русі й досі залишається дискусійною темою, тому не дивно, що у

виступах учасників читань кожного разу порушують питання про коректність, методологію та умови можливості філософського дослідження нефілософських пам'яток, межі філософії як особливого типу знання, розмежування філософії та богослов'я, про предмет історико-філософського дослідження та інші. Проте всі ці дискусії мають місце саме тому, що існує чимало праць з цього напрямку, які ставлять нові запитання до істориків філософії, зокрема в контексті міждисциплінарних студій.

Щодо тематики виступів, то серед дев'яти виголошених доповідей (було заплановано шістнадцять) можна відзначити кілька важливих підтем. Так, питання історико-філософської методології були порушені кандидатом філософських наук, доцентом Донецького національного університету Тетяною Целік, яка розглянула проблему можливості використання невербальних джерел в історико-філософському дослідженні, та кандидатом філософських наук, доцентом Полтавського університету споживчої кооперації України Ігорем Усановим у доповіді «Духовна культура Київської Русі: філософія чи богослов'я?». Кандидат філософських наук, доцент Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка Вячеслав Мешков подав результати свого дослідження системи координат ментального простору культури язичництва Русі, які згодом будуть опубліковані у вигляді монографії. Проблеми політичної філософії заторкнули кандидат філософських наук, старший викладач Білоцерківського національного аграрного університету Олександр Ярмола у доповіді «Монархізм і демиургізм у киеворуській літературі XI — початку XII сторіч», кандидат філософських наук, доцент Полтавської державної аграрної

академії Олександр Киричок, який проаналізував давньоруські переклади «Правил Святих Апостолів» та визначив їх як детонатор політично-філософського мислення, а також магістр історії з Львівського національного університету імені Івана Франка Дмитро Гордієнко у виступі на тему «Легітимізація великокнязівської влади в мистецтві Київської Русі». Аспірант Київського національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Владислав Константинов зосередився на розгляді ідеалу активної особистості у «Слові» Данила Заточника та провів цікаві паралелі з літературними творами пізнішого часу. Кандидат педагогічних наук, старший викладач Київського національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Євгенія Більченко звернулася до східної традиції у філософсько-педагогічній думці Київської Русі, відзначивши методологічну плідність філософії діалогу в дослідженні цієї теми. Нарешті, кандидат філософських наук, молодший науковий співробітник Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України Олена Вдовина схарактеризувала новітні дослідження творчості Кирила Туровського на прикладі збірника «Кирило Туровський: єпископ, проповідник, гімнограф», виданого 2000 року у норвезькому місті Берген (Kirill of Turov: Bishop, Preacher, Hymnographer / Ed. by I. Lunde. — Bergen, 2000. — 230 p.).

Варто наголосити, що всі доповіді знайшли жвавий відгук та обговорення серед присутніх. Водночас організатори відзначали потребу розширення кола учасників, залучення зарубіжних колег, необхідність ознайомлення з працями закордонних дослідників. Плідною видається співпраця з істориками, філологами, мистецтвознавцями, схо-

дознавцями, що певною мірою відобразилося в окремих виступах. Приклади потужних дослідницьких центрів, які займаються давньоруською проблематикою та дотичними темами, бачимо не тільки у наших найближчих сусідів у Росії, але й далі за кордоном, зокрема у США, Великобританії, скандинавських країнах, де такі програми отримують значне державне фінансування та гран-

ти. Відтак, вкотре доводиться констатувати брак коштів в Україні на дослідження цих проблем.

Проте гостинна Полтава має намір продовжувати традицію давньоруських історико-філософських читань і наступного року. Сподіваємося зібрати широке коло зацікавлених науковців та підтримувати дослідження філософських ідей у культурі Київської Русі.

Шановні пані та панове!

- Державне підприємство по розповсюдженню періодичних видань «Преса» сповіщає Вас про те, що 7 квітня розпочата передплата на українські та зарубіжні періодичні видання на II півріччя 2009 року!
- Для проведення передплати ДП «Преса» формує та видає друком «Каталог видань України» та «Каталог видань зарубіжних країн» загальним накладом 125 тис. примірників. На даний час підприємство включає у свої каталоги загалом майже 9 000 українських та зарубіжних видань — це величезний вибір найрізноманітніших газет, журналів та книг! Оформити передплату за цими каталогами можна у будь-якому поштовому відділенні України.
- Крім того, функціонує корпоративний сайт підприємства — www.presa.ua, на якому можна ознайомитись із переліком передплатних видань, цінами на них та скористатися послугою «Передплата on-line». Ця послуга діє з метою полегшення процедури передплати на періодичні видання, вона допоможе спростити процес замовлення видань для населення, а також для організацій та фірм — читачі можуть здійснювати передплату, не залишаючи дому чи свого робочого місця.
- Ми пропонуємо широкий спектр видань, доступні ціни та зручну доставку за вказаною Вами адресою. Передплачуйте періодичні видання, що відповідають Вашим інтересам та уподобанням, і вони не змусять на себе чекати!

*Відділ маркетингу ДП «Преса»
(044) 248-78-08, 289-41-27
e-mail: market@presa.ua
www.presa.ua*